

Stanisław Flis

RZECZYWISTOŚĆ ARCHIWÓW W REALIZACJI PROJEKTÓW NAUKOWYCH I EDUKACYJNYCH

Jednym z zadań statutowych archiwów przechowujących zbiory historyczne jest prowadzenie prac i projektów naukowych i edukacyjnych. Przechowywanie i zabezpieczanie zbiorów archiwalnych powinno być ściśle połączone z polityką popularyzacji wiedzy o ich zawartości, dokumentowaniem historii narodowej i regionalnej, edukacji co z kolei służy promocji instytucji przechowującej tego rodzaju zbiory.

Istotną rolę w realizacji projektów naukowych odgrywa wiele czynników. Między innymi bardzo istotne jest zainteresowanie instytucji archiwalnych prowadzeniem tego rodzaju działalności, współpraca z instytucjami naukowymi, możliwości kadrowe oraz pozyskiwania środków na prowadzenie projektów. Warto przyrzeć się projektom realizowanym przez archiwa amerykańskie oraz europejskie, które istotnie poszerzają dostęp środowisk naukowych do niezbędnej wiedzy o rozmieszczeniu i zawartości źródeł oraz poszerzaniu dostępu do systemu informacji archiwalnej poprzez Internet. Zachodzi pytanie na ile aktywnie w tego rodzaju projektach uczestniczą archiwa polskie?

Inną nie mniej ważną funkcją archiwów historycznych jest edukacja i popularyzacja wiedzy o archiwach oraz ich zbiorach. Szczególnie istotną rolę w tego rodzaju działalności odgrywają wystawy oraz zajęcia edukacyjne kierowane do młodzieży, przybliżające jej historię narodową, regionu, miasta lub miejsca. W popularyzacji wiedzy o archiwach i wartości źródeł archiwalnych ważną rolę odgrywa uczestnictwo archiwów w festiwalach nauki organizowanych w większych miastach kraju. Ponadto istotna jest również dobra współpraca w tym zakresie archiwów z władzami samorządowymi oraz wychodzenie naprzeciw inicjatywom lokalnym. Podejmowanie tego rodzaju współpracy służy jak najszerzej promocji pozycji i znaczenia archiwów dla życia społeczności lokalnej. Wykorzystanie Internetu do celów edukacyjnych odgrywa również istotną rolę. Projekty Internetowe „Skarby Dziedzictwa Narodowego”, „U źródeł polskiej demokracji”, „Miasta w dokumencie archiwalnym” mają charakter niewątpliwie edukacyjny. Ale są to projekty koordynowane centralnie. Powstaje pytanie czy archiwa historyczne szczebla regionalnego mogą samodzielnie podjąć się prowadzenia tego rodzaju projektów, podobnie jak to czynią archiwa w innych państwach?